

A LEGJOBB ÖNKORMÁNYZATI GYAKORLATOK

PÁLYÁZATI KIÍRÁS

2016

A Példát átadó gyakorlatok pályázatát – a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programját a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) az Európa Tanács Helyi és Regionális Demokrácia Szakértői Központja együttműködésével hirdette meg 2008-tól folyamatosan. 2016-ban a megvalósításában részt vesz a Magyar Faluszövetség, a Magyar Önkormányzatok Szövetsége, a Belügyminisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, valamint a Országos Polgárőr Szövetség.

A program célja

A program célja a legjobb önkormányzati gyakorlatok feltérképezése, és megismertetése az ország más önkormányzataival, később esetleg a nemzetközi szakmai közélettel is.

Az új és innovatív helyi megoldások feltérképezése, illetőleg az ilyen megoldásokat nyújtó önkormányzatok tudásának és tapasztalatának terjesztése a hasonló problémával küszködő önkormányzatok körében jobb közszolgáltatásokat, s a településvezetésben magasabb színvonalú teljesítményt eredményezhet. A program által kezdeményezett tudásátadási folyamat azonban nemcsak azokat az önkormányzatokat segíti, amelyek új megoldásokhoz jutnak, hanem azokat is, amelyek a gyakorlatokat kialakították. Hiszen a tudásátadás nemcsak írott formában, hanem nyílt napokkal és a kollégákkal való konzultáció során valósul meg. E konzultációkon kitűnő új ötleteket kaphat az átadó önkormányzat is a kialakított gyakorlatok továbbfejlesztésére.

Legjobb gyakorlatok – a címmel járó díj mellett – olyan hivatalos elismerésben is részesülnek az önkormányzatok, amely az önkormányzati dolgozók és helyi lakosok büszkesége lesz.

A program hozadéka lehet az is, hogy a helyi közösségek fejlődésének segítése érdekében felhívja a központi kormányzat figyelmét az erős és felelősségteljes önkormányzatok, továbbá a jobb önkormányzati feladatellátás és az innovációk támogatásának szükségességére.

A PROGRAM KEZDEMÉNYEZŐI ÉS FELELŐSEI

A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programját Magyarországon a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége felügyelete mellett az Irányító Bizottság fejleszt ki és vezeti.

Az idei év témái:

- **Legjobb közfoglalkoztatási gyakorlat**
- **„Családért és közösségért” Roma nők társadalmi szerepvállalásának jó példái**
- **Helyi polgárórság és az önkormányzat együttműködése**

Az Irányító Bizottság tagjai a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, a Magyar Faluszövetség, a Magyar Önkormányzatok Szövetsége, a Belügyminisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Országos Polgárőr Szövetség delegáltjai. Az Irányító Bizottság munkáját a TÖOSZ által kinevezett projektmenedzser segíti. Az Irányító Bizottság egyszerű többséggel dönt valamennyi felmerülő kérdésben.

A bizottság tagjainak joga és lehetősége van más intézményeket, döntéshozókat javasolni a munkájukban való részvételre, szakértőket javasolni a Szakértői Csoportba, s azokat közös döntéssel kinevezni.

Az Irányító Bizottság határozza meg a pályázati kiírást tartalmazó kiadvány kritériumait, pályázati feltételeit, a kiválasztási eljárást, s felügyeli a Szakértői Csoport kiválasztási eljárását. Elfogadja a képzési

programot, meghatározza a képzési lehetőségeket és kötelezettségeket a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Díjak nyertesei számára; irányítja az esettanulmányok széles körű terjesztését; aktív kommunikációs eszközökkel támogatja a program végrehajtását; együttműködik a zárőnnepség szervezésében.

A Szakértői Csoport önkormányzati gyakorlattal rendelkező szakembereit az Irányító Bizottság delegálja. A csoportot a TÖOSZ adminisztratív támogatásban részesíti. A csoport feladata a beérkezett pályázatok értékelése, és a díjazásra érdemes gyakorlatokra vonatkozó javaslattétel az Irányító Bizottságnak. A szakértők a program végrehajtása során a TÖOSZ-szal, illetve a projektmenedzserrel együttműködve részt vesznek a pályázati kiírás témájának meghatározásában, pontosításában; a kritériumok/indikátorok meghatározásában valamennyi pályázati területen; rövid listát készítenek azon beérkezett önkormányzati pályázatokból, amelyek helyszíni vizsgálatot igényelnek; közreműködnek a meghatározott önkormányzati gyakorlatok helyszíni ellenőrzésében; a legjobb gyakorlatok kiválasztásának előkészítésében.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (dr. Gyergyák Ferenc főtitkár és Lüttmerdingné Balla Mónika projektmenedzser: balla@toosz.hu) támogatja és megszervezi az Irányító Bizottság és a Szakértői Csoport munkáját.

A DÍJ ELNYERÉSÉNEK FELTÉTELEI

A pályázatban bemutatott gyakorlatok bírálati szempontjai:

Elfogadottság és együttműködés. A gyakorlat tervezését és bevezetését megfelelő egyeztetések kísérték-e, amelyek során sikerült-e megegyezésre jutni a gyakorlat tartalmáról és az együttműködés megvalósításáról.

Átláthatóság és nyitottság. A gyakorlat kialakítását segítő döntések jól definiáltak-e és közérthető formában hozzáférhetőek-e. Kialakításuk során konzultáltak-e résztvevőkkel, és van-e lehetőség a közreműködésükre a megvalósítás szakaszában. Törekedett-e az önkormányzat az aktív részvétel támogatására.

Hatásosság. A gyakorlat megvalósította-e a kitűzött célt, van-e pozitív hatása, esetleg hatást gyakorol-e más kapcsolódó területek gyakorlataira, a lakosok pozitívan értékelik-e.

Hatékonyág. A gyakorlat bevezetése jelentős, mérhető hatékonyságjavulást eredményezett-e.

Fontosság. A gyakorlat hozzájárul-e a település egyik (vagy több) problémájának megoldásához. Olyan probléma megoldásához járul-e hozzá, amely sok településen jellemző, s kevésbé ismert a megoldása.

Fenntarthatóság. A gyakorlat intézményesült-e és integrálódott-e az önkormányzat cselekvéssorába, megalapozott-e pénzügyi és szervezeti fenntarthatósága.

Megismételhetőség. A gyakorlat bevezethető-e több más településen különösebb probléma nélkül.

Azok az önkormányzatok, amelyek a maguk megítélése szerint valami új és másutt is alkalmazható gyakorlatot alakítottak ki, pályázhatnak a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Díjra.

A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Díj elnyerésére irányuló pályázat benyújtásával a pályázó önkormányzat vállalja, hogy a TÖOSZ-szal kötendő szerződés szerint a saját, díjazott gyakorlatát más önkormányzatokkal megismerteti. Annak érdekében, hogy a tudás széles körben, az ország más részein is hasznosulhasson, a nyertesek a legjobb gyakorlatukat bemutató fontosabb információkat nyílt napok, szakmai konferenciák, tanulmányutak, internetes bemutatkozás keretében adják át. A program a nyertes önkormányzatok képviselőinek mindehhez felkészítő képzést kínál.

A KIVÁLASZTÁS

A TÖOSZ összegzést készít a befogadott pályázatokról, amelyek közül a Szakértői Csoport tagjai témánként rövid listát készítenek az a helyszíni vizsgálatot igénylő jó gyakorlatokból.

A projektmenedzser a Szakértői Csoport egy-két tagjával látogatást tesz a listán szerepeltetett jó gyakorlatok helyszínére. A látogatók a helyi vezetőket felkérlik a jó gyakorlat ismertetésére; így lehetőség adódik azon részletek bemutatására is, amelyek a pályázatból esetleg kimaradtak, ám a program szempontjából fontosak.

A győztesek kiválasztása előtt, a helyszíni tapasztalatok nyomán meghívást kapnak az esélyes önkormányzatok, hogy a saját jó gyakorlatukat szakmai konferencia keretében, a nyilvánosság előtt ismertessék, majd a Szakértői Csoport és az Irányító Bizottság együttes döntése alapján születik meg a döntés a Legjobb Önkormányzati Gyakorlat Díj oda ítéléséről.

A DÍJÁTADÓ ÜNNEPSÉG

A programot szakmai konferencia keretében zárjuk 2016 novemberében, ahol a szélesebb szakmai közönség előtt zajlik a „prezentációs döntő”.

A LEGJOBB GYAKORLATOK TERJESZTÉSE

A program sikeres pályázatait benyújtó önkormányzatok felkérést kapnak, hogy egy, a TÖOSZ-szal kötendő szerződésben rögzítsék a maguk jó gyakorlatának szélesebb körű ismertetéséhez szükséges csatornákat és módszereket.

A program irányítói tanácsadással és információkkal segíti a legjobb gyakorlatok kommunikációját.

A nyertes önkormányzatok vállalják, hogy meghatározott számú önkormányzat képviselőit fogadva ismertetik a maguk díjazott gyakorlatát. A tudásátadás folyamata további innovációk forrása lehet, mert a fogadó önkormányzatok is hasznosítható ötleteket meríthetnek a szakmai párbeszédből.

A TÖOSZ és a programban résztvevő szervezetek maguk információs csatornáin népszerűsítik a legjobb gyakorlatokat, segítvén ezáltal azokat az önkormányzatokat, amelyek problémáira e gyakorlatok megoldást kínálnak.

HOGYAN PÁLYÁZZUNK?

Valamennyi magyarországi helyi önkormányzat elnyerheti a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Díját. Pályázni a www.toosz.hu internetes honlapról letölthető pályázati formanyomtatvány elektronikus kitöltésével lehet. A pályázatot kinyomtatva egy eredeti és egy másolati példányban postai úton (tértivevényes, ajánlott küldeményként) kell eljuttatni a TÖOSZ címére (1406 Budapest 76. Pf.: 50.). A pályázatokat **2016. szeptember 12-ig** elektronikus formában is el kell küldeni a következő címre: palyazat@toosz.hu. Pályázatot a polgármester eredeti aláírásával kell ellátni. A pályázathoz a jó gyakorlat eredményeit bemutató dokumentumok, kiadványok, fotók az önkormányzat (vagy a program) honlapjára feltöltve és a linket beillesztve van lehetőség megküldeni. A pályázat beadásával a pályázó hozzájárul a dokumentumok, kiadványok, fotók valamint a pályázati folyamatban készült szakmai és kommunikációs anyagok a TÖOSZ általi szabad felhasználásához.

Felmerülő kérdésével forduljon bizalommal a TÖOSZ titkársághoz, az alábbi elérhetőségek valamelyikén.
Tel: (06-1) 321-2496 Fax: (06-1) 413-0482 E-mail: balla@toosz.hu

PÁLYÁZATI TÉMÁK 2016-BAN

Legjobb közfoglalkoztatási gyakorlat

A Belügyminisztérium által koordinált közfoglalkoztatási programok igen széles spektrumban kínálnak lehetőséget az önkormányzatok részére. A közfoglalkoztatási támogatások egyik legmeghatározóbb területe a járási startmunka mintaprogramok, amelyek között kiemelkedőek a **mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő projektek**. Céljuk, hogy a megtermelt zöldség és gyümölcs, az állattartás biztosítsa az önkormányzati intézmények ellátását, valamint a többlettermelésből a szociálisan rászorulóknak számára történő kiosztását, továbbá az önkormányzatok számára lehetőséget teremtsenek olyan árbevételhez vezető termelő, vagy ipari jellegű tevékenységek elvégzésére, amelyek lehetőséget teremtenek a település önfenntartásának elősegítéséhez.

A pályázattal kapcsolatos általános tudnivalók

A pályázók köre

Pályázat benyújtására települési önkormányzat (a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv. 1.§ (3) bekezdése a) pontja szerinti közfoglalkoztató), jogosult, ha az érintett települési önkormányzat jelenleg is közfoglalkoztatási programot működtet.

A pályázat célja

A pályázat célja, komplex mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási programok felkutatása és megismertetése, ahol

- a termelésen túl az önkormányzat magasabb hozzáadott értékű feldolgozást valósít meg (pl. savanyítás, tartósítás, élelmiszeripari termékek feldolgozása, stb.) és,
- az előállított termékek értékesítését is megoldja (pl. szociális boltot működtet, önkormányzati piacon értékesít, stb.) és,
- az előállított termékek eladhatóságát jelentősen növeli (pl. csomagolástechnológia, marketing tevékenység, a termék arculatának kialakítása stb.).

A „jó gyakorlatok” megismertetése és támogatása ösztönző lehet azon önkormányzatok számára is, amelyek az eddigiek során még nem ismerték fel a közfoglalkoztatás költségtakarékos, árbevétel jelentő lehetőségeit.

A pályázat benyújtása

A pályázatoknak a közfoglalkoztatási program(ok) megvalósítási folyamatát, eredményeinek, valamint eszköz- és költségvonzatának részletes bemutatását kell tartalmaznia a pályázati formanyomtatvány adatlap oldalában.

Pályázni csak olyan közfoglalkoztatási programmal lehet az ország bármely településéről, amely esetében:

- a benyújtott pályázati dokumentációja alapján a település jó színvonalú, átgondolt közfoglalkoztatási programot működtet, amely a Belügyminisztérium által kitűzött célokkal összhangban működik;
- a tervezett tevékenység illeszkedik a térség adottságaihoz, valamint az elvégzett feladat valós szükségleten alapul;

- a megvalósult, vagy tervezett tevékenység igazodik a helyi igényekhez, a településen hosszú távú munkalehetőséget biztosíthat, valamint a támogatott közfoglalkoztatás a település közösségére is kedvező hatással van;
- a pályázat közösségi, társadalmi, gazdasági, valamint munkaerő-piaci és a foglalkoztatás megalapozottsága indokolt;
- a támogatott közfoglalkoztatás árbevétel/költség megtakarítást eredményez, középtávon a tevékenység támogatás nélkül is fenntarthatóvá válik;
- a település programja alkalmas lehet arra, hogy a közfoglalkoztatás keretében létrehozott kapacitásokat, hosszabb távon fenntartható formában (pl. szociális szövetkezet, vagy egyéb gazdasági forma) tudja működtetni.

A pályázatban nem vehetnek részt a Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság által meghirdetett a már működő állattartási programokból származó hús- és tejterméket feldolgozó üzem – ideértve a kis kapacitású vágóhidakat is – létesítésére indított pilot programban támogatott települési önkormányzatok.

Hiánypótlás

A benyújtott pályázat esetében hiánypótlásra nincsen mód.

Kizárás a pályázatból

A pályázatból kizárásra kerül, aki

- a) hiányosan, vagy a pályázati határidőn túl küldi be pályázati anyagát;
- b) nem jogosult a pályázat benyújtására;
- c) nem a megadott módon és/vagy formában nyújtja be pályázatát;
- d) nem a pályázati feltételekben megfogalmazottak szerint működteti a közfoglalkoztatási programját.

A téma díjai:

1	díj	4.000.000 Ft
2	díj	3.000.000 Ft
3	díj	2.000.000 Ft
3	díj	2.000.000 Ft
3	díj	2.000.000 Ft

A pályázattal kapcsolatban további információ kérhető a katalin.biro@bm.gov.hu, illetve a leo.lorincz@bm.gov.hu elektronikus címen, vagy a 06-1-441-1750, 06-1-441-1375 telefonszámon.

„Családért és közösségért” Roma nők társadalmi szerepvállalásának jó példái

Mi történik akkor, ha valaki roma is és nő is? Ebben az esetben az egyenlőtlenségi faktorok összeadódnak, illetve keresztezik egymást. A nemi alapú és etnikai alapú diszkrimináció összefonódása a roma nőket nagymértékben sújtja. Esetükben a munkanélküliség, az alacsony iskolázottság, a tartós szegénység, a rossz egészségi állapot, a nem megfelelő lakhatási körülmények, alacsony társadalmi és gazdasági státuszuk, valamint az előítéletek és diszkriminatív eljárások együttesen és egymással kölcsönhatásban okozzák többszörös (multiple v. interszekcionális) társadalmi kirekesztettségüket.

A roma nők fontos szerepeket töltenek/tölthetnek be szűkebb-tágabb környezetükben:

- társadalmi csoportok közötti híd szerep (romák - nem romák, nők – roma nők)
- közösségépítő szerep
- gazdasági szerep
- hagyományok átadása

Azon túl, hogy ellátják a házimunkát, gyereket nevelnek és próbálják a család pénzügyeit intézni, komoly és jelentős szerepük van a maguk és a roma társadalom helyzetének javításában, ezért fontos, hogy lehetőségeket nyújtsunk a számukra, a bennük lévő potenciált elismerjük és erősítsük.

A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia kitér a roma nők sajátos nehézségeire (pl.: többszörös diszkrimináció), célul tűzi ki, hogy javuljon a helyzetük, csökkenjenek többszörös hátrányaik. A Stratégia Intézkedési Terve (2015-2017) számukra kiterjesztett képzési, foglalkoztatási programokat, célzott intézkedéseket tartalmaz (Intézkedési Terv III.13., VI.1.). Esetükben is igaz, hogy helyzetük javulása csak aktív részvételükkel valósítható meg, ezért fontos irány közösségi szerepvállalásuk támogatása, civil szerveződések erősítése is.

A helyi esélyegyenlőségi programok (HEP) az esélyegyenlőség, a társadalmi felzárkózás helyi szintű megvalósulását segítik. Áttekintik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők és a romák, a gyermekek, a nők, az idős emberek valamint a fogyatékkal élő személyek – helyzetét, és intézkedési tervet készítenek ezen célcsoportok helyzetének javítása érdekében.

2016-ban legjobb önkormányzati gyakorlatként olyan pályázatokat várunk, amelyek bemutatják azokat a jó példákat, amelyek a roma nők aktivitásának növelését támogatják, illetve amelyek ismertetik és részletezik a családjáért és közösségért tett erőfeszítéseiket és ezekben az önkormányzatok szerepét.

Esélyegyenlőséget, társadalmi felzárkózást célzó jó gyakorlatok

A roma nőket nem lehet homogén csoportként kezelni. Jómódúak és hátrányos helyzetűek, tanultak és kevésbé iskolázottak, családosok és egyedülállóak, idősek és fiatalok, foglalkoztatottak és munkanélküliek, egészségesek és betegek/fogyatékkal élők, bántalmazottak, hagyományos roma kultúrát követők vagy éppen nem követők.

Többek között a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia is kiemeli a semmit róluk nélkülük elvet. Ennek csak úgy lehet eleget tenni, ha bevonjuk a folyamatokba, aktívvá és érdekeltté tesszük őket, hogy életükön változtatni, javítani tudjanak.

A társadalmi felzárkózás sikere nagymértékben múlik tehát a helyi közösségek potenciálján, a roma nők aktivitásán. A kérdés az, hogy milyen együttműködések képesek segítséget nyújtani a társadalmi szempontból szegregálódó közösségek tagjainak, miként tudják az önkormányzatok bevonni őket a társadalmi felzárkózás folyamataiba.

Fontos szempont, hogy az egyes települések jelenítsék meg, hogy milyen eszközökkel tudják a jelen pályázat célcsoportját megszólítani, majd a kialakult együttműködések fenntartani, esetleg újakat generálni. Milyen eredményeket tudnak felmutatni a családjukért és a közösségért tett munkájukban?

A pályázatokban valódi, a hétköznapiakban ténylegesen megvalósuló **közös munka** bemutatását várjuk.

A pályázatok bírálatakor az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

Olyan jó gyakorlatok bemutatását várjuk, amelyben a pályázó ismerteti:

- a roma nők bevonásának módszerét
- a roma nők bevonásának célját
- a jó gyakorlat eredményeit
- a jó gyakorlat kapcsolódását az adott önkormányzat HEP-jéhez, illetve annak intézkedési tervéhez

A téma díjai:

- 1 1. díj: 1 200 000 Ft
- 2 2. díj: 800 000 Ft
- 3 3. díj: 500 000 Ft

Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése

Pályázati feltételek, illetve a benyújtás módja:

1. a pályázaton részt vevő településen legalább három éve **hatékony és eredményes polgárőr egyesület működjön**;
2. a település önkormányzata a polgárőr egyesület működését, annak megalakulása óta folyamatosan úgy **anyagilag, mint erkölcsileg támogatja**;
3. a település önkormányzata rendelkezzen **bűnmegelőzési koncepcióval**, amelyet az önkormányzat képviselő testülete legalább két éve elfogadott;
4. legyen stabil a település (fővárosi kerület) bűnügyi helyzete, javuló tendenciát mutasson a közbiztonság a civil társadalmi bűnmegelőzés keretében pedig **jelentős eredményeket tudjanak felmutatni, amely tükröződik a helyi bűncselekmények számának csökkenésében**.
5. az önkormányzat képviselő testülete tartson rendszeres és élő kapcsolatot a helyi polgárőr egyesülettel, amely abban is megnyilvánul, hogy évente legalább kétszer a polgárőr egyesületi tevékenységről az elnök tájékoztatja a képviselő testületet. A település önkormányzat, a polgárőr szervezet – a település sajátosságainak megfelelően – tartson kapcsolatot, működjön együtt a rendőrséggel.
6. legyenek az önkormányzatnak és a polgárőr egyesületnek, a lakosság biztonságérzetét, a helyi bűnmegelőzés eredményességét segítő közös programjaik, akcióik.

A pályázatot a település (fővárosi kerület) **ÖNKORMÁNYZATA** és a **POLGÁRŐR EGYESÜLETE** **közösen kell** benyújtja a **TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉHEZ**, a **POLGÁRMESTER** és az **EGYESÜLETI ELNÖK** aláírásával.

Csatolni kell a pályázat anyagához a területileg illetékes **RENDŐRKAPITÁNYSÁG VEZETŐJÉNEK** támogató nyilatkozatát.

A téma díjai:

1. díj 1.200.000 Ft
2. díj 1.000.000 Ft
3. díj 800.000 Ft